

ברוזי ארץ ישראל

DUCKS IN THE HOLY LAND



396

7/1989

תמוז התשמ"ט

ISRAEL POSTAL AUTHORITY



רשות הדואר

PHILATELIC SERVICE

השירות הבולאי

מידי חורף שוהים בארצנו עשרות אלפי ברווזים במאגרי מים ובריכות דגים. מאות אלפים נוספים חולפים בלהקות גדולות מעלינו בדרכם לאזורי החריפה באפריקה בסתיו, ובחזרה לצפון אירופה ואסיה באביב. לברווזים צואר ארוך, מקור רחב, כנפיים מחודדות ורגלים קצרות עם קרום שחיה בין האצבעות; שיניהם בשולי המקור קרניות דקות המאפשרות להם לסנן מפני המים ובוץ הקרקעית את מזונם, הכולל בעיקר זרעים, עלים, צמחי מים ובעלי חיים קטנים. הברווזים שייכים למשפחת הברווזיים הכוללת את הברבורים והאווזים. מתוך 33 מינים שנראו בארץ, רק 3 מיני ברווזים מקננים מידי שנה: ברכיה, ברווז משוש וצולל ביצות, לעיתים נדירות גם הקרקיר והמריה.

במרבית מיני הברווזים החולפים בארץ אנו מוצאים דו־פרצופיות מינית, כאשר הזכר הגדול מהנקבה הינו בעל לבוש כלולות ססגוני. לנקבה לעומת זאת, צבעי חום־מנומר המסווה אותה היטב בזמן הדגירה והטיפול באפרוחים. הברווזים מחליפים את נוצות הגוף פעמיים בשנה, וכך יוצא שזכרים בלבוש חורף מוסווים בדומה לנקבות. הברווזים עפים תוך כדי תנועות כנפיים מהירות, ומהירות התקדמותם עשויה להגיע ל־100 קמ"ש. ראשוני הברווזים הנוודים נראים בארץ כבר בחודש אוגוסט, כאשר חלקם נשאר לחריפה ומספרם מגיע לשיאו בינואר. (מידי שנה נערך בתקופה זו סקר עופות מים בכל אזורי הארץ). עד סוף אפריל עוזבים מרביתם את הארץ ונוודים צפונה.

מרבית מיני הברווזים החולפים וחורפים בארץ מוגנים בתוקף חוק הגנת חייית הבר וחל איסור לצודם, למעט מספר קטן של מינים באזור מוגבל. כתוצאה מהקפדה על קיום חוקים אלו, חלה בשנים האחרונות עליה במספרם של הברווזים החורפים בשמורות טבע ובבריכות הדגים בצפון הארץ ובמיוחד בעמק החולה.

טדורנה – *Tadorna tadorna*

הטדורנה הוא מהגדולים בברווזים החולפים וחורפים בארץ. הוא ניח במוטת כנפיים המגיעה ל-130 ס"מ ומשקלו מגיע עד 1200 גר'. שני בני הזוג מרשימים בצבעוניותם, אם כי לזכר מצח גבוה ובולט. הטדורנה מקנן לאורך חופי ימים ואגמים מלוחים ממערב אירופה ועד צפון-מזרח אסיה. הקן ממוקם בכוכים וחורים בעצים, ועובדה זו מסבירה אולי את העדרם של צבעי ההסוואה המופיעים אצל רוב הברווזים. הטדורנה נוטה להתקבץ בלהקות גדולות המגיעות עד ל-100,000 פרטים בסוף עונת הקינון במערב אירופה. הטדורנה ניזונה בעיקר מרכיכות, חרקים וסרטנים. בישראל ניתן לצפות בטדורנות בעיקר מסוף אוקטובר ועד אמצע אפריל.

ברכיה – *Anas platyrhynchos*

הברכיה היא אם ברווז הבית, והיא הגדולה מבין הברווזים המסננים. בלבוש כלולות, רק הזכר ססגוני אך בחורף דומה בלבושו לנקבה למעט מקורו הצהוב. בשנות השישים חרפו בארץ מאות ברכיות. מאז, בעקבות איסור הצייד בשטחי בריכות דגים בחלק מהאזורים ובמיוחד בעמק החולה, עלה מספרן במידה ניכרת ואף הגיע ל-21,000 ב-1983. עשרות זוגות מקננים בארץ, בעיקר בעמק החולה ועמק יזרעאל. האפרוחים הבוקעים באפריל-מאי מסוגלים לשחות כבר ביומם הראשון, לעוף רק כעבור חודשיים.

שרשר – *Anas orecca*

השרשר הוא הקטן בברווזים המזדמנים בישראל, בעל מוטת כנפיים של 60 ס"מ, ומשקלו כ-350 גרם. הזכר הססגוני ניכר בראשו הערמוני עם פס-עין ירוק לאורכו, צידי גוף אפורים ואחוריים בצבעי צהוב חולי. עשרות אלפי שרשרים חורפים בארצנו מאמצע ספטמבר ועד אמצע מרץ. בסקר חריפת עופות מים שנערך ב-1975 נספרו כ-43,000 שרשרים במאגרי המים ובריכות הדגים.

קרקר - Anas Querquedula

הקרקר גדול במעט מהשרשרי והוא חורף נפוץ בישראל. אם כי מעטים בלבד חורפים בארץ ורק פעמיים נמצאים כאן לקינון. הזכר, לבוש כלולות, צבעו חום-ערמוני עם גבה לבנה לאורך הראש, כשקידמת כנפיו בצבעי אפור. מאות אלפי קרקרים חולפים מעל ישראל וחופי צפון סיני בדרכם לאפריקה החל מסוף יולי ועד תחילת אוקטובר ושבים במרץ-מאי. (כתב: **רון פרומקין**, מרכז מידע על ציפורים, החברה להגנת הטבע)

Motif: Ducks

Issue: July 1989

Designer: A. Vanooijen

Size: 34.6 mm x 25.7 mm

Sheet of 12 stamps

(special post-office sheet)

Tabs: 4

Plate no: 98

Printers: E. Lewin-Epstein Ltd.

Method of printing: Offset

Sujet: Canards

Emission: Juillet 1989

Dessinateur: A. Vanooijen

Format: 34.6 mm x 25.7 mm

Feuille de 12 timbres

(feuille spéciale)

Bandelettes: 4

No. de planche: 98

Imprimerie: E. Lewin-Epstein Ltd.

Mode d'impression: Offset

Motivo: Patos

Emission: Julio de 1989

Dibujante: A. Vanooijen

Tamaño: 34.6 mm x 25.7 mm

Pliego de 12 sellos

(hoja bloque especial)

Bandeletas: 4

No. de plancha: 98

Imprenta: E. Lewin-Epstein Ltd.

Sistema de impresion: Offset

חותמת יום ההופעה FIRST DAY CANCELLATION



בחותמת המיוחדת
טביעות כף רגל
של ברווז

The special
cancellation shows
foot prints
of a duck

exception of its yellow bill. In the '60s hundreds of Mallards wintered in Israel. Since then due to hunting restrictions in some of the areas where it winters, especially the Hula Valley, its numbers have risen considerably, and in 1983, 21,000 Mallards were counted in Israel. Dozens of pairs nest here, mainly in the Hula and Jezre'el Valleys. The chicks hatch in April-May and are able to swim from their first day, but fly only two months later.

Teal - *Anas crecca*

The Teal is the smallest of the ducks visiting Israel. Its wingspan is 60 centimeters and its weight about 350 grams. The colourful male may be identified by its chestnut head and green eye stripe; the sides of the body are grey and the rear sandy-yellow. Tens of thousands of Teal winter in Israel from the middle of September to mid-March. During the waterfowl count held in 1975 43,000 Teals were counted in water reservoirs and fish ponds.

Garganey - *Anas querquedula*

The Garganey is a bit larger than the Teal and is a common passage migrant in Israel. Not many Garganeys winter here, and breeding pairs have been found only twice. The male, in breeding, is chestnut brown with a conspicuous white stripe over the eye and along its head and a grey forewing. Hundreds of thousands of Garganeys pass over Israel on their way to Africa from the end of July to the beginning of October, and return from March to May.

Written by Ron Frumkin
Israel Ornithological Center
The Society for the Protection of Nature in Israel

Ducks fly with rapid wing-beats and may reach a flight speed of 100 kilometers an hour. The first migrating ducks may be in Israel in August. Some remain for the winter, and their numbers reach a peak in January. (Every year at this time of year a waterfowl count is held in Israel). By the end of April, most ducks have left Israel on their way north.

Most ducks that pass over and winter in Israel are protected species by law, and may not be hunted, with the exception of a small number of species, in limited areas. As a result of this, the number of wintering ducks in nature reserves and fish ponds in the north of Israel, especially in the Hula Valley, has been steadily increasing.

Shelduck - *Tadorna tadorna*

The Shelduck is one of the largest ducks, that pass over or winter in Israel. Its wingspan reaches 130 centimeters, and it weighs up to 1,200 grams. Both sexes have colourful plumage, and the male has a high red extension to the bill. The Shelduck nests along seashores and salty lakes from western Europe to north-east Asia. The nest is located in holes in trees, which may be one reason the female Shelduck has colourful plumage. Shelducks tend to gather in large flocks that may reach 100,000, at the end of the breeding season in Europe. It feeds mainly on molluscs, insects and small crabs. In Israel Shelducks may be seen from the end of October to the middle of April.

Mallard - *Anas platyrhynchos*

The Mallard is the source of domesticated ducks and is the largest of the dabbling ducks. The male has a bright breeding plumage, but in winter is similar to the female, with the

Ducks in the Holy Land

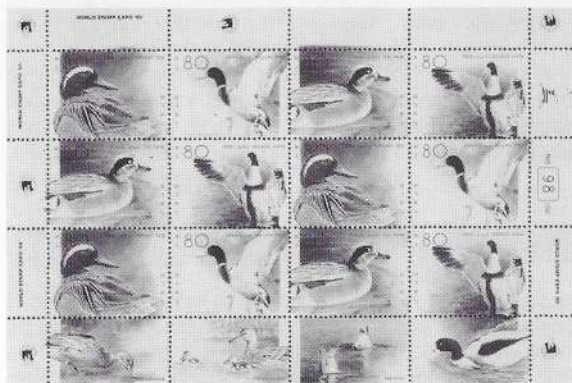
Every winter tens of thousands of ducks spend the winter in water reservoirs and fish ponds in Israel. Hundreds of thousands fly over in large flocks on their way to Africa in autumn and back to northern Europe and Asia in the spring.

Ducks can be identified by their long necks, wide bills, pointed wings and short legs, with webs connecting their toes. Thin, tooth-like edges on their bills enable them to strain their food - mainly seeds, leaves, water plants and small animals - from the water and mud.

Ducks belong to the Duck family (Anatidas), which also includes swans and geese. Only three of the thirty-three species found in Israel breed here each year: the Mallard (*Anas platyrhynchos*), the Marbled Teal (*Anas anqustirostris*) and the Ferruginous Duck (*Aythya nycora*). There have also been rare records of nesting Gargansy (*Anas quarquedula*) and Shoveler (*Anas clypeata*).

Most of the duck species passing through Israel exhibit sexual dimorphism, with the male being larger and more colourful than the female. The female is usually camouflaged in mottled brown, which affords her protection during the nesting season. Ducks moult their feathers twice a year, so that males in winter plumage are very similar to females.

ברוזי ארץ-ישראל Ducks in the Holy Land



גליון הבולים החריג The special post-office sheet

לקבלת חומר רקע על הברוזים המופיעים על הבולים והמקומות בהם ניתן לראותם, הנך מוזמן לפנות אל: מרכז המידע על ציפורים, החברה להגנת הטבע, רח' השפלה 4, תל-אביב, 66183

For additional information about the ducks appearing on the stamps and where they may be seen please contact the Israel Ornithological Center, SPNI, 4 Hashfela st., Tel-Aviv 66183.

השירות הבולאי: שד' ירושלים 12, תל-אביב-יפו 61080
Philatelic Service: 12 Sderot Yerushalayim, 61080, Tel-Aviv-Yafo